

характеристики, що сприяють розробці організаційно-економічних заходів сталого розвитку регіону.

Отже, специфіка стратегічного планування стійкості регіональної соціально-економічної системи полягає в тому, що вона залежить не тільки від зовнішніх чинників, а й внутрішніх, що характеризують економічні, соціальні та екологічні аспекти регіонального розвитку, впливаючи на які можна управляти стійкістю соціально-економічного розвитку регіонів. Сформована в даний час ситуація в дослідженні проблеми сталого розвитку регіонів характеризується наявністю цілого ряду різноаспектних підходів до вибору критеріїв стійкості – від пріоритету екологічної складової, відбору факторів рівноваги економічної системи регіону, виявлення відцентрових і доцентрових векторів територіальної організації та інших до визнання особливої важливості відтворювального підходу, забезпечує реалізацію принципу системності у вивченні шляхів вирішення даного питання.

Спільним для всіх цих підходів є те, що до числа основних принципів формування і реалізації стратегії сталого розвитку регіону за допомогою стратегічного планування відносяться: упор на найбільш важливі проблеми в соціально-економічній сфері, адекватність організаційно-виробничих і забезпечувальних структур здійснюваним на території регіону бізнес-процесам (у тому числі інноваційної спрямованості), активізація інвестиційної діяльності, інтеграція регіону як в національний, так і світовий економічний простір, досягнення збалансованості розвитку системоутворюючих елементів регіонального господарства.

Список літератури:

1. Даніленко А.І. Ризики та перспективи розвитку України у період посткризового відновлення : монографія А.І. Даніленко, В.В. Зімовець, В.І. Сіденко [та ін.]. – К.: Ін-т економіки та прогнозув. 2012. – 348 с.
2. Декларація щодо регіоналізму в Європі / Асамблея Європейських Регіонів, 1996. –12 с.
3. Геєць В.М. Структурні зміни та економічний розвиток України : монографія В.М. Геєць, Л.В. Шинкарук, Т.І. Артёмова [та ін.]. – К.: Ін-т економіки та прогнозув, 2011. – 696 с.

КРИТЕРІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ОСНОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Харлан Є.А., здобувач кафедри менеджменту, ЧДТУ, м. Черкаси, Україна

Продовольча безпека має на меті надійне і безперервне забезпечення всіх верств населення якісними продуктами харчування переважно власного виробництва за відповідними законодавчими і суспільними нормами. Під національною безпекою розуміється забезпечення стабільного функціонування держави і захист її від

зовнішніх і внутрішніх впливів надзвичайного характеру. Забезпечення продовольчої безпеки, в переліку пріоритетів розвитку регіонів, бере до уваги життєдіяльність окремої людини, сім'ї, села, міста, області та держави в цілому. Тут перетинаються релевантні проблеми макроекономічного зростання і сталого розвитку регіонів [1].

Питаннями формування продовольчої безпеки регіонів займалися І. В. Власов, О.І. Гойчук, В.В. Немченко, Н.В. Климова, О.С. Резникова, П.Т. Саблук, О.В. Скидан, Ю.С. Хромов та ін. Разом з тим, все ще залишаються системні проблеми не лише постачання в усі регіони достатньої кількості продуктів харчування, а й забезпечення достатнього рівня їх якості, що в свою чергу визначатиме й стійкість регіону.

Забезпечення продовольчої безпеки сприяє сталому соціальному клімату в суспільстві, так як за відсутності продовольства в регіонах може виникнути невдоволення населення, що визначить продовольчу проблему найважливішим структурним елементом, з огляду на економічний, соціальний та аграрний розвиток країни. Тому, рішення проблеми продовольчої безпеки регіонів залежить від рівня розвитку агропромислового комплексу (АПК) та дозволить забезпечити їх сталий розвиток. Так як до складу АПК входять підприємства і організації різних організаційно-правових форм, всі вони, так чи інакше, функціонують в рамках ринкового механізму. Тому вирішення цієї проблеми можливе шляхом вдосконалення самого ринкового механізму.

Вітчизняні споживачі зміст життєво важливих інтересів у продовольчій сфері зводять до прагнення щодня харчуватися смачно, різноманітно, повноцінно і в обсязі, достатньому для підтримки здоров'я, і отримувати (набувати) продукти харчування по можливості з меншою витратою сил (дешевше). Захищеність цих інтересів вітчизняних споживачів продовольства проявляється в дотриманні критеріїв задоволення людей в продуктах харчування, що в свою чергу зводиться в подальшому до сталого розвитку регіонів.

Таким чином, нами виокремлено чотири основних критерії забезпечення продовольчої безпеки регіону. Перший з них – критерій фізичної доступності продуктів харчування для споживача. Цей критерій визначає вплив на людей ступеня відсутності або навіть нестачі продовольства в місцях їх проживання. Другий – критерій економічної доступності продуктів харчування, тобто їх доступності для споживача за відповідною ціною.

Третій критерій – це критерій безпеки продуктів харчування, тобто відсутність в них всього того, що робить даний продукт придатним в їжу або небезпечним для людини. Відповідно до стандартів про якість та безпеку харчових продуктів – безпека останніх визначається як стан обґрунтованої впевненості в тому, що харчові продукти при звичайних умовах їх використання є не шкідливими і не становлять небезпеки для здоров'я нинішнього і майбутнього поколінь.

Четвертий критерій, що визначає ринковий механізм забезпечення продовольчої безпеки регіону – це критерій якості харчування, тобто споживання людиною в щоденному раціоні харчування необхідної їй кількості калорій і поживних компонентів. При цьому високу якість харчування забезпечується ще й поєднанням в

їжі жирів, вуглеводів і вітамінів, які відповідають медичним нормам. В високорозвинених країнах підтримання належної якості харчування є складовою частиною соціальних програм уряду, потенційним напрямом громадських організацій [2].

Отже, виділені критерії визначають саме ринковий механізм забезпечення продовольчої безпеки регіону як основи його сталого розвитку з точки зору якості, доступності продуктів харчування для населення. Ринковий механізм являє собою взаємодію суб'єктів господарювання, тобто учасників процесу, з приводу виробництва, розподілу, придбання та споживання об'єктів економічної діяльності. З точки зору забезпечення продовольчої безпеки, об'єктом останньої є особистість, регіон і держава. З іншого боку, в процесі господарської діяльності, за допомогою якої і здійснюється можливість стабільного забезпечення продовольством, держава, суспільство і людина є суб'єктами господарювання.

Список літератури:

1. Березін О.В. Продовольчий ринок України: теоретико-метододогічні засади формування і розвитку: монографія / О.В. Березін. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 184 с.
2. Гойчук О.І. Продовольча безпека: монографія / О.І. Гойчук. – Житомир: Полісся, 2004. – 348 с.